

12A Teksti bazë

Regina Bühlmann, Anja Giudici

1. Hyrje

Evropa është një kontinent ku fliten shumë gjuhë, ruajtja dhe përkrahja e larmisë gjuhësore dhe kulturore si një pasuri e çmuar është një qëllim tashmë i qartë i shteteve të saj. (Shih kapitullin 13). Kjo gjë në praktikë është pa dyshim një sfidë. Secili prej vendeve ka zgjedhur rrugë të ndryshme për përkrahjen e shumëgjuhësisë. Por të gjitha kanë të përbashkët kontributin e konsiderueshëm që shkollat publike japin rreth kësaj çështjeje: detyra e tyre kryesore përfshin ndër të tjera, mësimin e gjuhës shkollore me qëllim përfshirjen e barabartë të të gjithë nxënësve në procesin mësimor, pra edhe për nxënësit që e mësojnë si gjuhë të dytë si edhe mësimin e një numri të caktuar gjuhësh të huaja, ku në disa vende të mund të llogariten edhe gjuhë të vendeve të emigrimit.

Integrimi i MGJP-së në brendësi të sistemit arsimor apo mbështetja shtetërore e saj në vendet evropiane dhe pjesërisht brenda këtyre vendeve në nivel rajonal dhe lokal, është rregulluar në mënyra të ndryshme. Në varësi të vendit të punës mësimdhënësit ndeshen me kushte të ndryshme të mësimdhënies dhe të bashkëpunimit me shkollat publike.

Marrja e njohurive orientuese

Pikënisja për një mësimdhënës të ri MGJP-je që së shpejti do të dalë në profesion është marrja e njohurive të para orientuese.

Një rrugë të mundshme e ofrojnë informacionet online të EURYPEDIA rreth sistemeve shkollore në Evropë: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Main_Page (20. 10. 2014).

Disa vende i publikojnë informacionet specifike për mësimdhënësit e MGJP-së në serverat e tyre të arsimit ose në faqen e Autoritetit të tyre arsimor. Shpesh, në Autoritetet Arsimore janë në dispozicion edhe persona kontaktues për informime ose këshillime. Nga perspektiva e një didaktike gjithëpërfshirëse shumëgjuhëshe, është bashkëpunimi ndërmjet të gjithë mësimdhënësve një kusht themelor në më-

nyrë që të mund të sigurohet një zhvillim koherent gjuhësor i nxënësve (një diskutim rreth didaktikës shumëgjuhësore ose të didaktikës gjuhësore të integruar gjendet p.sh. tek Hutterli 2012, fq.64: HSU-Lehrpersonen sind dabei wichtige Partner der staatlichen Schulen – Personeli mësimdhënës për këtë është partner i rëndësishëm i shkollave shtetërore). Mjaft mësimdhënës të shkollave shtetërore janë të hapur për bashkëpunim me mësimdhënësit e MGJP-ve, p.sh. për shkëmbimin e gjendjes gjuhësore të nxënësve ose edhe për planifikimin e temave të caktuara ose secuncave mësimore. Por, edhe në ato shkolla ku bashkëpunimi me mësuesit e MGJP-së nuk është krijuar ose është shumë pak, ka mundësi për realizimin e tij.

Shembujt e mëposhtëm mund të stimulojnë diçka të tillë.

2. Fushat e bashkëpunimit

1. Takimi si pikë fillestare

2. Formësimi i shkollës dhe procesit mësimor

3. Planifikim i përkrahjes dhe i të nxënësve

4. Bashkëpunimi me prindërit

1. Takimi si pikë fillestare

Baza e çdo bashkëpunimi është njohja dhe të kuptuarit. Për këtë gjë nevojitet nga të dyja palët gatishmëri dhe sinqeritet në mënyrë që të mësojnë nga njëri – tjetrin dhe me njëri – tjetrin. Bashkëpunimi sjell marrëveshje. Për këtë gjë duhet të gjendet një gjuhë e përbashkët, si në kuptimin tekstual ashtu edhe figurativ.

Aftësitë e mira gjuhësore të gjuhës vendase nga mësimit të MGJP-së (të paktën niveli B1 të kuadrit evropian referent të gjuhëve), janë të domosdoshme për një bashkëpunim pedagogjiko-didaktik me mësimit të shkollave publike. Koha e investuar në mësimin e gjuhës vendase ia vlen në çdo rast.

Krijimi i kontakteve profesionale

Hapi i parë drejt bashkëpunimit është afrimi me njëri-tjetrin: Mësimdhënësia është një detyrë e larmishme dhe shkëmbimi i pyetjeve me mësimit të tjerë do të ishte një faktor ndihmues. Shoqatat e MGJP-ve ofrojnë shpesh mundësi të tilla formale, si p.sh. takime të rregullta shkëmbimesh, mbledhje ose shkollime të mëtejshme për mësimit të tjerë. Edhe nëse nuk ka takime të tilla ose forma formale takimesh shkëmbimi në një shoqatë merr parasysh edhe mundësi të tjera, qoftë edhe joformale.

- A ka mësimit të tjerë në mjedisin tim, që është i interesuar në një shkëmbim profesional ose në një trajnim reciprok?
- A organizojnë autoritetet vendore të arsimit mundësi shkëmbimesh, p.sh. konferenca të rregullta, ku unë mund të marr pjesë?
- A ka sindikata ose organizata mësimit të tjerë ku unë mund t'u përkushtohem shkëmbimeve të dëshiruara prej meje?
- A ka mundësi të tjera shkollimi të mëtejshme të institucioneve arsimore të mësimit të tjerë ose të mësimit të tjerë (shkolla të larta pedagogjike etj) për një ndërlidhje ose shkëmbim profesional ndërmjet tyre?

Njohja e shkollës vendëse

Mësimit të tjerë të MGJP-së, të cilët janë të rinj në ushtrimin e profesionit të tyre në një shkollë, duhet që mbi të gjitha të informohen se cilët janë personat që mund të kontaktojnë për çështjet e tyre me rëndësi të përgjithshme, se kush do t'u mundësojë atyre futjen në infrastrukturën shkollore dhe kush do t'u vërë në dispozicion informacionet e nevojshme, p.sh. drejtuesit dhe drejtorja e shkollës ose sekretaria (shih dhe këshillat në kapitullin 1 B.5).

- A ka në shkollë materiale informuese që mund të më interesojnë mua (lista adresash të mësimit të tjerë, lista nxënësish, kalendar ku të jenë të shënuar takimet etj.)?
- A ka materiale/inventarë librash (shumëgjuhësh) që mund t'i përdor për MGJP-në?
- Cilën infrastrukturë kam në dispozicion (fotokopje, internet, kuti postare në sallën e mësimit të tjerë etj.)?
- A ofron shkolla ose administrata vendore e shkollës mbështetje, p.sh. të informimit të prindërve rreth mundësisë së MGJP-së ose për mënyrat e regjistrimit?
- A ka pasur më parë bashkëpunim ndërmjet mësimit të tjerë të shkollave publike dhe atyre të MGJP-së?

Shpesh mësimit të tjerë të MGJP-së punojnë në shumë shkolla, tek të cilat secili ka normat dhe «ligjet» (e pashkruara) vetjake. Lokalitetet, veç kësaj, përdoren nga shumë grupe dhe persona. Kjo lloj bashkëjetese bëhet sigurisht më e thjeshtë kur të gjithë u përbahen rregullave të caktuara që duhet të bëhen të ditura.

- A ka ndonjë rregullore të shkollës ku të jenë shkruar të drejtat dhe detyrimet e mia? Cilat janë rregullat për përdorimin e hapësirave (p.sh. klasave) dhe infrastrukturës?
- A kam të drejtë hyrjeje në sallën e mësimit të tjerë, bibliotekës së shkollës, sallës së kompjuterave etj.? A duhet ose mund të marr pjesë në konferencat e stafit?

Autoritetet përkatëse të arsimit japin shpesh udhëzime mbi të drejtat dhe detyrimet e mësimit të tjerë të MGJP-së ose/dhe vënies në dispozicion me shkrim të materialeve informuese ose formularëve për ta, madje edhe të përkthyer në gjuhë të ndryshme të emigrimit.

Krijimi i kontaktit me mësimdhënësit (e klasave)

Bashkëpunimi konkret zhvillohet fillimisht ndërmjet mësimdhënësve të MGJP-së dhe mësimdhënësve perkatës të shkollave shtetërore (veçanërisht mësimdhënësit e gjuhëve dhe të klasave). Në qendër është promovimi i përbashkët i nxënësve. Mundësitë e bashkëpunimit janë të shumta. Nëse hapi i parë nuk ndodh nga ana e shkollës, atëherë ia vlen që mësimdhënësi i MGJP-së t'i kërkojë vetë kontaktet në mënyrë aktive.

- Prezantohuni përpara mësimdhënësve të klasave së nxënësve tuaj nëse është e mundur personalisht.

- Krijoni një «profil» të shkurtër tuajin dhe jepni mësimdhënësve të klasave ku ju jepni mësim. Profili përmban të paktën emrin tuaj, kontaktet (telefon, email) dhe të dhënat, kur dhe ku mund të gjendeni si mësimdhënësi i MGJP-së në shkollë. Të dhëna të tjera shtesë mund të jenë: shkollimi ose kualifikime të mëtejshme, njohuritë gjuhësore, fushat e punëve të mëparshme dhe/ose të mëtejshme dhe interesat specifike. Së bashku me fotografinë tuaj, kolegët tuaj të ardhshëm do të krijojnë edhe një përfytyrim tuajin të parë

Profili i Gordana Todorov-ës

Mësimdhënëse e MGJP-së maqedonase

Të dashur mësimdhënësi dhe mësimdhënëse,

që prej pak kohësh punoj në një shkollë si mësimdhënëse e MGJP-së. Jam e lumtur për detyrën time të re dhe ndihem e gatshme të marr pjesë në mënyrë aktive në aktivitetet e shkollës dhe në promovimin e fëmijëve të klasave tuaja.

Këtu do të gjeni informacionet kryesore rreth meje si dhe kontaktet e mia.

Jam e lumtur për një bashkëpunim sa më të mirë!

G. Todorova

Shkollimi dhe kualifikimi im i mëtejshëm

Jam lindur dhe jam rritur në Maqedoni, pas maturës studiova në Universitetin e Shkupit maqedonisht dhe gjermanisht dhe u arsimova për mësimdhënëse.

Nga viti 2002 deri 2008 ushtroja profesionin e mësueses në një shkollë 8-vjeçare.

Në 2009-n emigrova së bashku me bashkëshortin tim, i cili gjeti një vend pune si muzikant koncertesh, në Gjermani bashkë me dy fëmijët tanë Elisabetën dhe Zoranin. Që prej 2011 punoj ndër të tjerash si mësimdhënëse e MGJP-së maqedonase në shkollën tuaj.

Marr pjesë në kurse kualifikimesh dhe do të doja të filloja një master për psikologji. Në kohën e lirë kam dëshirë të lexoj dhe t'u bie veglave muzikore.

Njohuritë e mia gjuhësore

- Maqedonisht (gjuhë amtare)
- Gjermanisht (GER C2), Anglisht (GER C1)
- Shqip (GER B2)
- Turqisht (e folur GER A2)

Puna ime

- E hënë 16.30–18.00: Shkolla fillore Anne-Frank
- E martë 16.30–18.00: Shkolla fillore Grossendorf
- E mërkurë 14.00–16.00: Shkolla fillore Eva-Ries

Kontakte e mia

Telefon: 0049 123 456 789
Email: gordana@dmil.mk
Adresa: Alban-Berg-Straße 77

2. Formësimi i shkollës dhe i procesit mësimor

Në disa vende, si p.sh. në Suedi ose në Bundesland-in gjerman Nordrhein-Westfalen, formësimi i jetës shkollë dhe procesit mësimor është i vetëkuptueshëm dhe i mirëthemeluar. Nga ana tjetër, në vende dhe rajone të tjera, hapat në këtë drejtim janë relativisht të rinj ose duhet që fillimisht të bëhen pjesë e tyre. Se si është gjendja në vendin tuaj të punës, mësimdhënësit e MGJP-së mund ta mësojnë nga kolegët e punës ose nga autoritetet përkatëse arsimore, është e vlefshme, nëse ndërtohet mundësisht mbi përvojat ekzistuese.

Konferencat e mësimdhënësve dhe mbledhjet e stafit

Në shkolla zhvillohen diskutime dhe merren vendime që kanë të bëjnë si me përditshmërinë shkollë ashtu edhe me procesin mësimor p.sh. planifikimi i aktiviteteve shkollë dhe projekteve ose diskutimi i çështjeve pedagogjiko-didaktike rreth promovimit të nxënësve. Se në cilat fusha mund të ndikojë vetë shkolla ose se cili është marrësi i vendimeve, varet nga vendi ose rajoni. Por edhe këtu vlen këshilla e pyetjes së kolegëve tuaj atje.

Pika të tjera takimesh të rëndësishme janë konferencat e mësimdhënësve ose mbledhjet e stafit, në të cilat shpesh mësimdhënësit e MGJP-së mund (ose duhet) të kontribuojnë në një formë të shumtë ose të pak institucionalizuar:

- A është e detyrueshme pjesëmarrja ime në konferencat e mësimdhënësve ose në mbledhjet e stafit (= pjesë e detyrës sime të punës si mësimdhënës i MGJP-së)?
- A është e zakonshme në shkollat ku unë jap mësim, që mësimdhënësit e MGJP-së të marrin pjesë në to? Nëse jo, si mund ta mundësoj një pjesëmarrje

Si mësimdhënës të MGJP-së ata punojnë shpesh në shkolla të ndryshme dhe burimet e tyre janë të kufizuara. Prandaj, rreth angazhimeve vullnetare pyesni veten rreth pyetjeve të mëposhtme:

- Cilat angazhime janë të rëndësishme për mua si mësimdhënës i MGJP-së? Tek cilat përparësi do të përqendrohem?
- A ka ndonjë mundësi që angazhimet e mia të mund të shpërblehen financiarisht (p.sh. nga një buxhet i brendshëm i shkollës ose nga ndonjë buxhet i veçantë i autoriteteve përkatëse arsimore)?

Festat shkollë dhe javët e projekteve

Aktivitetet e përbashkëta shkollë janë doemos raste mjaft të mira për t'u njohur dhe për të prezantuar punën e bërë në MGJP.

Shpesh herë ekzistojnë në shkolla aktivitete të institucionalizuara në të cilat mund të ndihmohet në organizimin e tyre ose mund të merret pjesë në to, p.sh. festa e maturës në fund të vitit shkollor, netët e leximit (shumëgjuhësh) në bibliotekat e shkollave ose lagjeve, javët e projektit, në të cilat punohet me të gjithë klasën rreth temave specifike, ose aktivitete në kuadrin e ditëve dhe viteve kombëtare ose ndërkombëtare (p.sh. 26 shtatori: Dita Evropiane e Gjuhëve).

- Cilat aktivitete ekzistojnë në shkollat e mia dhe cili është përgjegjës për organizimin e tyre? Krahas kësaj: Ndonjëherë, persona jashtëshkollë organizojnë edhe aktivitete të tilla, si p.sh. biblioteka të komunitetit ose shoqata të prindërve.
- A ofron aktiviteti një platformë që të mund të prezantohet MGJP-ja? A munden nxënësit e mi të japin ndihmesën e tyre, p.sh. përshëndetja e publikut në gjuhë të ndryshme, leximi ose luajtja skenike e një poezie ose e një përralle të shkurtër në gjuhën tonë? Mbase këtu mund të marrin pjesë edhe prindërit e nxënësve të MGJP-së.
- Ekziston mundësia për propozimin dhe (bashkë) krijimin e p.sh. një jave projekti të një tematike të caktuar?

Vizita të ndërsjella në klasa/ hospitime nëpërmjet mësimdhënësve

Procesi i mësimdhënies në shkollat publike dhe MGJP-ja mund të duken sipas kontekstit si dy botë «të huaja», shkurt: ato nuk njihen ose njihen shumë pak. Për këtë gjë ka arsye të ndryshme, që mund të veprojnë së bashku: integrimi i dobët i MGJP-së në sistemin shtetëror arsimor në përgjithësi; mësimdhënësit e shkollave publike janë pak ose aspak të informuar rreth MGJP-së, mësimdhënësit e MGJP-së janë shumë pak prezentë në shkollë ose janë të pranishëm në hapësirat e ndërmjetme të mësimit, kushtet gjuhësore për një shkëmbim ndërmjet kolegëve nuk janë optimale etj. Premisa të tilla vështirësojnë bashkëpunimin.

Megjithatë: njohja e ndërsjellë krijon besim. Nëse është e nevojshme bëjeni ju hapin e parë dhe ftojini kolegët tuaj të shkollave publike p.sh. në një vizitë në klasën tuaj të MGJP-së. Gjithashtu pyesni nëse mund të shkoni në një vizitë në shkollë- dhe gjithmonë në cilën gjuhë: një rrugë komunikimi gjendet (pothuajse) gjithmonë.

Më poshtë disa këshilla se cilat tema të MGJP-së mund t'i prezantoni kolegëve tuaj të shkollave publike gjatë një vizite në shkollë dhe që mund t'i thelloni me ta:

- Puna me klasat heterogjene: MGJP do të thotë p.sh. shpesh mësimdhënie në një klasë me moshë të ndryshme dhe me nivele të ndryshme gjuhësore të nxënësve, adaptimi i qëllimeve të ndryshme të nxënësve të vendit të emigrimit dhe atij emigrues etj.
- Puna me nxënësit në një situatë transkulturore. Ku ndiheni si në shtëpi? Çfarë lidhjesh të ndryshme ju ofron jeta juaj? Cilat pritshmëri familjare dhe shoqërore ju ofrohen?
- Puna me prindërit: Cilat pengesa mund të hasin prindërit me prejardhje emigrimi gjatë kontaktit me shkollën publike

Mësimdhënie e përbashkët

Ka mënyra të ndryshme se si mësimdhënësit e MGJP-së dhe mësimdhënësit e shkollave publike mund të zhvillojnë së bashku sekuenca mësimore. Për disa modele mësimore ka materiale. Tri lloje interesante janë p.sh.:

- EOLE/ELBE (përdoret në Zvicër: Lloji «Eveil aux langues/Language awareness/ Begegnung mit Sprachen» e ka prejardhjen nga didaktika britanike gjuhësore dhe ka për qëllim forcimin e përgjithshëm të vetëdijes gjuhësore. Prandaj përshtatet mjaft mirë në mënyrë që të punohet së bashku me nxënësit që flasin gjuhë të ndryshme. Kjo gjë bëhet në Zvicër në kontekste të ndryshme (shih Giudici dhe Bühlmann 2014, Saudan et al. 2005, Schader 2010 (DVD) dhe 2012).
- Koala (e përhapur në Gjermani): Rezultatet e dala në kuadër të një projekti për promovimin e fëmijëve që flasin gjuhën turke «Alfabetizim i koordinuar gjermanisht/ turqisht në procesin fillestar mësimor» tregojnë për rëndësinë e përmbytjes dhe metodikës së koordinuar të promovimit. Autorët ofrojnë jo vetëm materiale, por tregojnë edhe rrugët për thjeshtimin e koordinatave ndërmjet sistemeve të ndryshme mësimore (www.koala-projekt.de; 11.11.2014).

- Cross curricular links and primary languages (nga Britania e Madhe): Në kuadër të fushatave kombëtare për promovimin e gjuhëve u zhvilluan në Britaninë e Madhe modele për koordinimin e kurrikulave të shkollave publike me MGJP-në. Rezultatet e kësaj pune janë sot lehtësisht të aksesuara dhe ofrojnë udhëzime, këshilla dhe materiale interesante, që të mund të bëhet i dobishëm promovimi i gjuhës së prejardhjes në lëndë të ndryshme shkollore në shkollat publike. (<http://www.bbc.co.uk/schools/primarylanguages>; Gjendja: 12.11.2015).

Vizita bashkërisht e bibliotekës

Tregimet dhe historitë luajnë një rol të rëndësishëm në shkollë. Për këtë arsye, ato janë të lidhura mjaft mirë me aktivitetet e përbashkëta të MGJP-së dhe të mësimin të rregullt. Në shkollat më të mëdha, sipas kushteve ka nga një bibliotekë të vetën, ose mësimdhënësit u drejtohen mundësisë së bibliotekave të lagjes. Të ashtuajturat biblioteka ndërkulturore përmbajnë sasi librash shumëgjuhësh dhe për këtë arsye kanë rëndësi të veçantë për MGJP-në (p.sh. në Zvicër është rrjeti i bibliotekave ndërkulturore Interbiblio, www.interbiblio.ch): Kërkoni dhe në mjedisin tuaj.

- A ka një bibliotekë të shkollës ose një bibliotekë tjetër në afërsi të shkollës, ku jepen hua libra në gjuhë prejardhesh të ndryshme? Ose ka ndonjë shërbim huaje për shkollat për leksione dygjuhëshe të klasave?
- A mundem unë së bashku me mësimdhënësin kujdestar të klasës të ndërmarr një vizitë në bibliotekë ose të zhvilloj me të një projekt leksionesh dygjuhësh?
- A mund të pajiset biblioteka me libra shumëgjuhësh? Nëse nuk ka financime për këtë, mos ndoshta do të ndihmonin prindërit e nxënësve të MGJP-së, të cilët të jepnin privatisht librat e lexuar prej tyre

3. Planifikim i të nxënësve dhe të promovimit

Nxënësit e MGJP-së veprojnë në dy kontekste shkollorë të ndryshme, si në atë të shkollës publike dhe atë të klasës së MGJP-së. Mësimdhënësit e MGJP-së krijojnë një opinion rreth nxënësve të tyre, i cili, nga perspektiva e mësimdhënësve të shkollës publike, paraqet një plotësim të vlefshëm. Ky është një shans për një planifikim të plotë shkollor të të nxënësve dhe promovimit të fëmijëve që rriten me shumë gjuhë.

Planifikimi i përbashkët i promovimit për nxënësit me shumë gjuhë

Duke shkëmbyer përvoja, mësimdhënësit e MGJP-së dhe të shkollave publike mund të plotësojnë vlerësimet e tyre të nxënësve dhe të planifikojnë masa të përshtatshme promovimi.

- Kontaktoni me mësimdhënësin kujdestar të klasës së nxënësve tuaj dhe pyeteni se në ç'mënyrë pritet dhe dëshirohet të bëhet një shkëmbim nën drejtimin profesional.
- Sillini vërejtjet tuaja rreth nxënësve dhe nxisni një planifikim të përbashkët promovimi.

Pika takimi për planifikimin e temave dhe përmbajtjeve të procesit mësimor

Veçanërisht kur mësimdhënësi i MGJP-së jep mësim në një grup fëmijësh në të njëjtën klasë të shkollës publike, është e vlefshme kur të dy mësimdhënësit bëjnë bashkërisht planifikimin e përmbajtjeve të caktuara. Kjo përfshin temat në mësimin e gjuhës (p.sh. ndërtimi i fjalorit, ushtrime sintaksore), por edhe temat nga lëndët njerëzore dhe mjedisi etj. janë të përshtatshme.

- Informoni mësimdhënësin kujdestar të klasave rreth temave që do të trajtohen në MGJP. Pyesni nëse ka mundësi për pika takimi rreth përmbajtjeve. Këshilla të mira gjene p.sh. në broshurën «Mehrsprachig und interkulturell» – «Shumëgjuhësh dhe ndërkulturore» të Drejtorisë Arsimore të Kantonit të Cyrihut (Öndül und Sträuli 2011, fq. 25–28), në Schader 2010 dhe 2013 dhe në revistat «Shtysat didaktike» të serisë së paraqitur

Ndihma në vlerësimin e rezultateve të nxënësve

Sektori i vlerësimit të formalizuar të rezultateve është i rregulluar në mënyrë ekzakte në të gjitha vendet. Prandaj është e rëndësishme të njihni mënyrën e të praktikuarit në vendin e emigrimit:

- A duhet t'i vlerësoj me notë nxënësit e mi të MGJP-së për rezultatet e tyre? Cilat kushte paraprake duhet të kem parasysh? Ka ndonjë udhëzues për vlerësimin dhe vendosjen e notave? Kujt kur duhet t'ia jap notat e mia?
- A e pranon shteti i vendit të emigrimit një vërtetim frekuentimi ose një vlerësim për MGJP-në në dëftesën zyrtare të shkollës apo jo?
- Gjithashtu sqaroni nëse rezultatet që sjellin nxënësit në MGJP do të merren ose jo parasysh në rrafshin formal dhe joformal në konvertimin e vendimeve

4. Bashkëpunimi me prindërit

Në sistemin shkollor evropian, bashkëpunimi ndërmjet shkollës dhe prindërve luan një rol të rëndësishëm. Mësimdhënësit presin nga prindërit interesim përsa u përket ngjarjeve në shkollë dhe përkrahjes së planifikimit të rrjedhës profesionale të fëmijëve të tyre. Për disa prindër që sapo kanë emigruar kjo mund të jetë e pazakontë dhe e vështirë, p.sh. kur ata nuk kuptojnë aspak ose vetëm pak gjuhën e vendit dhe nuk njohin strukturat dhe zakonet e shkollës. Këtu mësimdhënësit e MGJP-së mund të ndihmojnë duke i transmetuar dhe përkrahur.

E rëndësishme: siguria e roleve

Si mësimdhënësi MGJP-je jeni shkolluar nga ana pedagogjiko-didaktike, që ju kualifikon për mësimdhënie në një klasë. Sigurisht që këtu shtohen dhe kualifikime nga shkollime të mëtejshme dhe praktika.

Si mësimdhënësi MGJP-je jeni një person kyç ndërmjet shkollës dhe prindërve me prejardhje emigrimi. Detyra të mëtejshme, si p.sh. interpretim ose transmetim ndërkulturore, nuk i përkasin normalisht fushës së detyrave tuaja. Në shumë vende mundet që shkollat veç kësaj t'u drejtohen shërbimeve të interpretimit dhe transmetimit, gjë që do të ofronte një mbështetje profesionale për bashkëpunimin me prindërit (në Zvicër këto shërbime janë të organizuara nga shoqëritë drejtuese të interpretëve, www.inter-pret.ch). Krahaso këtu dhe kapitullin 2 A.4.

Të kontribuosh ndaj mbledhjeve me prindër

Mbledhje me prindërit, ku ftohen të gjithë prindërit e një klase, zakonisht janë të institucionalizuara. Ato zhvillohen dy deri në tri herë gjatë vitit shkollor dhe organizohen e drejtohen nga mësuesi kujdestar. Mbledhjet me prindër ndoshta mund të paraqesin edhe për mësimdhënësit e MGJP-së mundësi shumë të përshtatshme për të njohur prindërit dhe për të prezantuar veten dhe MGJP-në.

- Mendoni nëse është interesante për ju të qenit i pranishëm në një mbledhje prindërisht (p.sh. nëse keni shumë nxënës të MGJP-së nga e njëjta klasë e shkollës së rregullt) dhe bisedoni me mësuesin kujdestar për një pjesëmarrje të mundshme.

Të kontribuosh në bisedat me prindërit

Bisedat me prindërit janë biseda individuale ndërmjet mësuesve (kujdestarë) dhe prindërve dhe shpesh zhvillohen, kur p.sh. duhet të merren vendime se çfarë arsimit do ndjekë nxënësi në vazhdim. Ato mund të shërbejnë gjithashtu edhe për të diskutuar mbi problemet individuale të nxënësve ose për të biseduar mbi një mënyrë të përbashkët të vepruarit për t'i përkrahur ata. Bisedat me prindërit janë po ashtu si organizimi i mbledhjeve me prindërit detyrë e shkollave publike. Në varësi të kontratës së punës pjesëmarrja në mbledhje me prindërit dhe/ose në biseda me ta është një shërbim shtesë dhe vullnetar nga mësimdhënësit e MGJP-së dhe mundësisht kjo pjesëmarrje duhet të kompensohet aq sa i takon.

- Juve ndoshta mund t'ju kërkohet nga mësuesi kujdestar që të merrni pjesë në një bisedë të caktuar me prindër. Qartësoni plotësisht se çfarë pritet prej jush dhe mendoni se çfarë kontributi mund të jepni ose jo ju personalisht.
- Ndoshta juve mund t'ju kërkohet nga prindërit (ose ju e konceptoni si të arsyeshme) që të merrni pjesë në një bisedë. E rëndësishme është që në çdo rast të sqaroni rolet paraprakisht. Vendimi se kush merr pjesë në bisedë i takon mësimdhënësit të shkollës publike që cakton se kush do të jetë i ftuar. Natyrisht që juve ju jepet liria për të kryer biseda me prindërit

3. Përmbyllja

Sigurisht që fushat e bashkëpunimit dhe sugjerimet e përzgjedhura në kapitullin 12 nuk duhen të shihen si diçka e përfunduar. Shumë të ndryshme janë kontekstet, të cilat ju i gjeni në vendin tuaj të punës, dhe gjithashtu kushtet tuaja paraprake personale (p.sh. nëse ju për herë të parë jepni mësim në një vend ose prej një kohe të gjatë). Shumë e rëndësishme është që ju të mos e humbisni energjinë dhe gatishmërinë për të bashkëpunuar, pavarësisht gjithë vështirësive të mundshme.

Bibliografia

- Council of Europe: Education and Languages, Language Policy. Link: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/default_EN.asp?
- European Commission (2014). European Encyclopedia on National Education Systems (Eurydice). Link: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Switzerland:Overview>
- Giudici, Anja; Regina Bühlmann (2014): Unterricht in heimatlicher Sprache und Kultur (HSK). Eine Auswahl guter Praxis in der Schweiz. Bern: EDK, Reihe «Studien und Berichte». Link: <http://edudoc.ch/record/112080/files/StuB36A.pdf>
- Hutterli, Sandra (Hrsg.; 2012): Koordination des Sprachenunterrichts in der Schweiz. Aktueller Stand – Entwicklungen – Ausblick. Bern: EDK. Link: <http://www.edk.ch/dyn/25876.php>
- Öndül, Selin; Barbara Sträuli (2011): Mehrsprachig und interkulturell. Beispiele guter Zusammenarbeit zwischen Lehrpersonen der Heimatlichen Sprache und Kultur (HSK) und der Volksschule. Zürich: Volksschulamt. Link: <http://edudoc.ch/record/99952?ln=en>
- Saudan, Victor; Christiane Perregaux u. a. (2005): Lernen durch die Sprachenvielfalt. Schlussbericht zum Projekt JALING Suisse. Bern: EDK. Link: <http://edudoc.ch/record/463/files/StuB22.pdf>
- Schader, Basil (2010): Mehrsprachigkeitsprojekte: Konkrete Beispiele für die Praxis. Ein Unterrichtsfilm der Pädagogischen Hochschule Zürich. Bern: Schulverlag plus.
- Schader, Basil (2013): Sprachenvielfalt als Chance. Handbuch für den Unterricht in mehrsprachigen Klassen. Zürich: Orell Füssli Verlag.
- vpod Bildungspolitik (2014): Sonderheft Nr. 188/189 «Die Zukunft des Erstsprachenunterrichts» (div. Beiträge, v.a. S. 38 f., 41 f., 96 f., 100 f.)